

Tytuł: Polskie wytyczne leczenia żywieniowego w nieswoistych chorobach zapalnych jelit u dzieci. Wytyczne Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci oraz Polskiego Towarzystwa Żywienia Klinicznego Dzieci. / The polish guidelines of nutritional treatment in paediatric inflammatory bowel diseases. Guidelines of the Polish Society of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition and the Polish Pediatric Society of Clinical Nutrition.

Słowa kluczowe: NIESWOISTE CHOROBY ZAPALNE JELIT DIETA ELIMINACYJNA ŻYWIENIE
ENTERALNE SUPLEMENTACJA NIEDOŻYWIENIE

Keywords: SUPPLEMENTATION EXCLUSION DIET INFLAMMATORY BOWEL DISEASE MALNUTRITION
ENTERAL NUTRITION

Autorzy:

Małgorzata Matuszczyk - Klinika Gastroenterologii, Hepatologii i Zaburzeń Odżywiania, Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”, Warszawa

Agnieszka Gawecka - Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii Dziecięcej, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Hanna Romanowska - Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieków Rozwojowych, Pomorski Uniwersytet Medyczny, Szczecin

Małgorzata Sładek - Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Żywienia, Wydział Lekarski, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Kraków

Magdalena Świder - Klinika Intensywnej Terapii i Anestezjologii z Ośrodkiem Ostrejch Zatruc, Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2, Rzeszów

Ewa Toporowska-Kowalska - Klinika Alergologii, Gastroenterologii i Żywienia Dzieci Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Jarosław Kierkuś - <p>Klinika Gastroenterologii, Hepatologii, Zaburzeń Odżywiania i Pediatrii, Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”, Warszawa</p>

Janusz B. Książek - <p>Klinika Pediatrii Żywienia i Chorób Metabolicznych w Centrum Zdrowia Dziecka, Warszawa</p> <p> </p>

Agnieszka Szlagatys-Sidorkiewicz - <p>Klinika Pediatrii, Gastroenterologii, Alergologii i Żywienia Dzieci, Gdański Uniwersytet Medyczny</p>

Katarzyna Popińska - Klinika Pediatrii Żywienia i Chorób Metabolicznych, Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”, Warszawa

Dariusz M. Lebensztejn - <p>Klinika Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii, Żywienia, Alergologii i Pulmonologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku</p>

Jarosław Walkowiak

Piotr Socha - <p>Klinika Gastroenterologii, Hepatologii, Zaburzeń Odżywiania i Pediatrii Instytut "Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka", Warszawa</p>

Urszula Grzybowska-Chlebowczyk - Klinika Pediatrii Katedry Pediatrii, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Streszczenie:

Etiopatogeneza nieswoistych chorób zapalnych jelit (ang. inflammatory bowel diseases, IBD) jest nie do końca poznana i uważa się, że wynika z wzajemnych powiązań złożonych uwarunkowań genetycznych, czynników środowiskowych, zaburzeń mikrobiomu jelitowego oraz nieprawidłowej odpowiedzi immunologicznej. Jednym z czynników środowiskowych związanych z IBD jest dieta, stąd też postępowanie żywieniowe wydaje się być podstawą leczenia tej grupy chorób. Szczególnego znaczenia leczenie żywieniowe nabiera w populacji pediatrycznej, w przypadku której dodatkowym elementem uwzględnianym podczas doboru postępowania terapeutycznego jest zapewnienie optymalnego rozwoju dziecka.

Na podstawie aktualnej wiedzy Polskie Towarzystwo Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci (PTGHiŻD) oraz Polskie Towarzystwo Żywienia Klinicznego Dzieci (PTŻKD) podjęły się przygotowania wytycznych postępowania żywieniowego w IBD u dzieci. Grupy ekspertów opracowały wskazówki dla specjalistów prowadzących leczenie tych chorych.

Abstract:

The etiopathology of inflammatory bowel diseases (IBD) is still unknown and it is considered to be multi-factorial: a combination of genetic and environmental factors, as well as dysbiosis and immunological impairment. One of the environmental factors associated with IBD is an improper diet. Therefore, dietary management seems to be the first-line therapy for these diseases, especially in pediatric patients who require proper nutritional support for their optimal growth and development. According to the recent data, The Polish Society of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition (PTGHiŻD) together with The Polish Pediatric Society of Clinical Nutrition (PTŻKD) prepared the guidelines of nutritional therapy in pediatric IBD. The group of experts has established the recommendation for clinical management of children with IBD.